

Osen kommune
Rådhusveien 13
7740 STEINSDALEN

Osen kommune Trøndelag - Svar på høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2019-2030

Vi viser til oversendelse datert 10.05.2019 om høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2019-2030 for Osen kommune. Vi viser også til vår uttalelse til forslag til planprogram datert 23.10.2018.

Statlig sektormyndighet

Fiskeridirektoratet region Midt er statlig sektormyndighet for forvaltningen av akvakultur i medhold av lov av 17. juni 2005 nr. 79: Lov om akvakultur, og den marine ressursforvaltningen hjemlet i lov av 6. juni 2008 nr. 37: Lov om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova).

Vår oppgave er å ivareta fiskeri- og havbruksnæringens interesser i planprosesser, herunder ivaretagelse av marint biologisk mangfold, ved å tilstrebe en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen.

Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag sier at vi skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.

Fiskeridirektoratet skal ivareta nasjonale interesser og føringer med bakgrunn i bl.a.:

- St. meld. Nr. 48 (1994–1995), Havbruk - en drivkraft i norsk kystnæring.
- St. meld. Nr. 43 (1998–1999), Vern og bruk av kystsona.
- St. meld. Nr. 12 (2001–2002), Rent og rikt hav.
- St. meld. Nr. 42 (2000–2001), Biologisk mangfold, Sektoransvar og samordning.
- St. meld. Nr. 19 (2004–2005), Marin næringsutvikling, Den blå åker.

- St. meld. Nr. 26 (2006–2007), Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand.
- Meld. St. 22 (2012–2013), Verdens fremste sjømatnasjon (Sjømatmeldingen).
- Meld. St. 16 (2014–2015), Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett.
- Meld. St. 14 (2015–2016) Natur for livet (Norsk handlingsplan for naturmangfold).

I tillegg kommer føringer gitt hvert år i statsbudsjettet og i tildelingsbrevet til Fiskeridirektoratet. I Prop. 1 S (2018–2019) forslag til stortingsvedtak for Nærings- og Fiskeridepartementet er følgende innenfor marin arealforvaltning sagt:

"Fiskeridirektoratet er en viktig aktør i marin arealforvaltning ...".

"En viktig del av arbeidet med marin arealforvaltning er å ivareta fiskeri- og havbruksnæringens interesser i planprosesser i kystsonen og i arbeidet med forvaltningsplaner for havområdene".

Regjeringens målsetting er en betydelig vekst og videreutvikling av fiskeri- og havbruksnæringen. Norge skal være en ledende havnasjon, og havbasert verdiskaping er viktig for sysselsettingen langs hele kysten. Potensialet for ytterligere vekst er stort, og regjeringen ønsker å bidra til å realisere dette. Fiskeridirektoratet er derfor opptatt av å opprettholde og legge til rette for en god utnyttelse av de marine ressursene langs kysten innenfor bærekraftige rammer. Sjømatnæringen med både fiskeri, havbruk, bearbeiding og eksport av sjømat, samt leverandører av utstyr og tjenester er svært viktig for Trøndelag fylke, både lokalt og regionalt.

Planens formål og avgrensning

Kommuneplanens arealdel er en plan for forvaltning av alle kommunens arealer, både land- og sjøarealer. Arealdelen fastsetter fremtidig arealbruk for kommunen og er bindende for nye tiltak eller utvidelser av eksisterende tiltak. Kommuneplanens arealdel består av plankart, bestemmelser og retningslinjer. Strategier fra planprogrammet, konsekvensutredninger og ROS-analyse, samt nasjonale og regionale føringer danner til sammen grunnlaget for planforslaget.

Siste rullering av kommuneplanens arealdel i Osen kommune ble foretatt i 2015. Osen kommunestyre fattet i møte 24.06.2015 vedtak om egengodkjenning av kommuneplanens arealdel, der områder avsatt til fiske og naturområde i sjø med tilhørende bestemmelser ble unntatt rettsvirkning grunnet innsigelse fra Fiskeridirektoratet. Saken ble oversendt til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for avgjørelse. Etter avgjørelse i saken, ble

gjeldende kommuneplans arealdel som helhet vedtatt 26.08.2016. Rulleringen skjedde den gang parallelt med utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel. Denne rulleringen omfatter kun arealdelen. Planen er en videreføring av gjeldende kommuneplan. Revisjon av kommuneplanens arealdel skjer hovedsakelig med bakgrunn i behovet for å oppdatere arealdelen i sjø, samordnet med det pågående arbeidet med Kystsoneplan for Namdalen. Behovet for å legge inn nye småbåthavner i planen skal også vurderes. Med bakgrunn i mottatte innspill, samt de utredningene som er foretatt til temaene i planprogrammet, er det foreslått en del endringer i arealbruk.

Generelle innspill til planforslaget

Samstemmighet om overordnede prinsipper og mål nådd gjennom en bred og grundig planprosess har begrenset varighet. Det er derfor nødvendig med jevnlig og reell rullering av kommuneplanens arealdel for å sikre både tilstrekkelig legitimitet og fleksibilitet over tid.

Osen kommune er en kystkommune på Fosenhalvøya i Trøndelag. Kommunen har stort sjøareal med gode naturgitte forhold for fiskeri- og akvakulturnæringen. Kommunen har lange marine tradisjoner. Det er stor aktivitet innen fiskeri- og akvakulturnæringen. Våre faglige vurderinger og innspill om fiskeri- og akvakulturnæringens interesser i kommunen ga vi i uttalelse til høring av planprogram for kommuneplanens arealdel datert 23.10.2018. Disse vurderes som godt ivaretatt i planforslaget.

Regjeringens målsetting er en betydelig videreutvikling av fiskeri- og havbruksnæringen. Arealer for ulike typer akvakultur, inklusiv mobile anlegg, avklares gjennom regionale og kommunale planer. Det er her viktig å ta hensyn til utvikling av ny teknologi og nye typer havbruksinnstallasjoner, herunder havbruk utenfor kysten. Fiskeridirektoratet er derfor opptatt av å opprettholde og tilrettelegge for en god utnyttelse av de marine ressursene langs kysten innenfor bærekraftige rammer.

Rullering av kommuneplanens arealdel, både for land- og sjøområdene, betyr at en må se fremover i et lengre tidsperspektiv. Fiskeri- og havbruksnæringen er i kontinuerlig utvikling, og viktige kystkommuner bør ta høyde for å tilrettelegge for gode rammebetingelser for næringer som har stort potensiale og fremtiden foran seg. Dette blant annet sett i lys av naturgitte forhold, geografisk plassering, infrastruktur, logistikk og øvrig næringsutvikling i regionen.

Vurdering av planforslaget

I vår uttalelse til planprogrammet kom vi med både konkrete og generelle innspill til planarbeidet. Målet er at viktige gyte- og oppvekstområder, områder for aktive redskap og viktige bruksområder, kaste- og låssettingsplasser og naturmangfold beskyttes mot tiltak som kan være skadelig for egenskapene til og bruken av disse områdene. Likeså at det avsettes tilstrekkelig areal for eksisterende godkjente akvakulturlokaliteter, og at det tilrettelegges for utvikling og vekst i akvakulturnæringen. Etter vår vurdering er dette ut i fra dagens kunnskap godt ivaretatt i planforslaget.

Osen kommune har i planforslaget avsatt sjøområdene med store områder for «bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone (6001)». Ytre farledsområde til grunnlinjen blir avsatt til kombinerte formål i sjø og vassdrag. Her blir andre typer tekniske anlegg som vindkraft og akvakultur inkludert i formålet. Dette er i tråd med regjeringens målsetting om at utvikling av havbruk utefor kysten skal inngå i planer. Det er ellers avsatt områder til arealformålet fiske (6300). Formålet omfatter all høsting av viltlevende marine ressurser og omfatter gyteområder, fiskeplasser for bruk av aktive fiskeredskap, låssettingsplasser og tareforekomster med A- og B-verdi. Det er ikke foreslått endringer for områder til arealformålet fiske. Nåværende akvakulturanlegg er avsatt med formålet akvakultur (6400) med hensynssoner rundt anleggene. Det blir foreslått av sette av 11 nye kartfestede områder, der akvakultur har prioritet.

Det er foreslått å ta inn ett nytt område for småbåthavn i planen (6230). Dette er en utvidelse av Vingsand Marina. Tiltaket er vurdert til ikke å medføre endring av dagens bruk i strandsonen og ser ikke ut til å komme i konflikt med våre interesser.

Etter vår vurdering har det vært tidlig og god fokus på medvirkning fra sektormyndigheter, næringsinteresser og privatpersoner som berøres av planen. Vi har inntrykk av at dialogen under planprosessen med berørte parter har vært god. Planbeskrivelsens omtale av strategier og føringer for arealbruken er godt omtalt og oversiktlig fremstilt. Konsekvensutredningen fremstår som grundig med vurdering av konsekvenser og anbefalinger for hvert tiltak.

Fiskerinæringen

Ved siste rullering av arealplanen ble tidligere avsatte områder til fiske fjernet og erstattet av gyteområder, fiskeplasser for bruk av aktive redskap, låssettingsplasser og tareforekomster med A- og B-verdi. Det er i planforslaget for kommuneplanens arealdel for 2019-2030 ikke forslag om endringer for arealformålet fiske. Vår vurdering er likevel at planforslaget har ivaretatt fiskerinæringen godt. Områdene som er avsatt til fiske i planen dekker i all

hovedsak de områdene som er registrert i Fiskeridirektoratet sin kartløsning på internett.

Vi vil likevel komme med to innspill om endringer. Det første innspillet er at noen av de registreerte gytefeltene for torsk er større enn tilsvarende areal avsatt i planen til arealformålet fiske. Vi anbefaler at registrerte gyteområder som helhet blir ivaretatt i planen med for eksempel hensynssoner. Dette gjelder spesielt for gytefeltet i Svesfjorden som HI har verdivurdert som et regionalt viktig gytefelt.

Fiskeridirektoratet region Midt har i april 2019, i samarbeid med Osen Fiskarlag, foretatt en oppdatering av fiskerikartleggingen i Osen kommune. Vi har fått informasjon om noen nye fiskeområder. Dette gjelder blant annet to nye nasjonalt viktige, aktive felt for fiske med snurpenot etter sei ved Kya og ved Skjervøygrunnen – Sveskallen i ytre farledsområde. Fiskefeltet ved Kya og deler av fiskefeltet ved Skjervøygrunnen – Sveskallen er i det samme området som Osen kommune foreslår skal avsettes til kombinerte formål i sjø og vassdrag og hvor andre typer tekniske anlegg som vindkraft og akvakultur blir inkludert i formålet. Vårt andre innspill er at de to nasjonale fiskefeltene for sei blir avsatt til arealformålet fiske (6300). Fiskefeltene er foreløpig ikke digitalisert og oppdatert i vår kartløsning på internett, men dette jobbes det for tiden med. Vi legger ved et kart med de to snurpenotfeltene for sei inntegnet og ber om at vårt innspill blir tatt til følge.

Havbruksnæringen

Det er per mai 2019 fire klarerte akvakulturlokaliteter i sjøområdene i Osen kommune, og ett landbasert anlegg for oppdrett av settefisk av laksefisk. I arealplanen til Osen kommune er de fire anleggene i sjø avsatt med formål «bruk og vern i sjø og vassdrag med tilhørende strandsone» og med hensynssone H740. Vi gjør oppmerksom på at det i kommuneplankartet er avsatt et anlegg med hensynssone, der lokalitet 30817 Raudøya tidligere var lokalisert. Denne lokaliteten er imidlertid slettet fra Akvakulturregisteret. Den nærliggende lokaliteten 38277 Nordre Skokkeløy mangler derimot i plankartet.

I planforslaget er det vurdert å sette av tolv nye kartfestede områder med arealformål akvakultur (VAV1 – VAV12). Representanter for fiskeri- og akvakulturnæringen, samt representanter fra administrasjonen og politisk utvalg i Osen kommune har i fellesskap kommet frem til områdene. Områdene er konsekvensutredet. Område VAV8 er vurdert til å komme i konflikt med et område som er avsatt med hensynssone for naturmiljø H560 og tas derfor ikke inn i planen. Område VAV7 er justert, slik at det ikke kommer i konflikt med nærliggende hensynssone for naturmiljø. Vi kan ellers ikke se at område VAV9 er konsekvensutredet. Vi vil kommentere at område VAV12 ligger delvis i et

område som er avsatt til fiskeri (rekefelt). Akvakulturlokalitet 36138 Flatøyfjorden i Roan kommune ligger allerede midt i rekefeltet, samt at en av fortøyningslinene fra anlegget ved lokalitet 12599 Indre Skjærvøy i Osen kommune kommer i konflikt med rekefeltet. Rekefeltet er derfor allerede delvis sperret for bruk. Ellers ligger område VAV3 midt i et gytefelt for torsk i Svesfjorden. Gytefeltet er kartlagt av Havforskningsinstituttet (HI) og verdivurdert som et regionalt viktig gytefelt. Området er tiltenkt røkting av stamfisk av laks. I konsekvensutredningen vurderes dette tiltaket som mindre skadelig for gytefeltet enn et anlegg for produksjon av laks til slakting. Etter vår vurdering har ikke kommunen et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å komme med en slik konklusjon. Vi anbefaler generelt at det ikke etableres nye akvakulturlokaliteter i gyteområder for torsk. Vi har ikke kunnskap om at et anlegg for røkting av stamfisk vil påvirke det regionale gytefeltet for torsk i Svesfjorden i mindre grad enn et anlegg for produksjon av laks til slakting. Vi ber om at det blir foretatt en grundigere konsekvensutredning, før område VAV3 eventuelt blir tatt inn i planen som et område avsatt med arealformål akvakultur. Havforskningsinstituttet kjenner til gytefeltet, og det kan eventuelt rettes en forespørsel til HI for å få et bedre kunnskapsgrunnlag i saken.

Vi ser det som positivt at området definert fra ytre farledsområde til grunnlinjen avsettes til kombinerte formål i sjø og vassdrag. I tillegg til formålet bruk og vern av sjø og vassdrag, medfører dette at andre typer tekniske anlegg som vindkraft og akvakultur inkluderes i formålet. Utover vårt tidligere innspill om at to nasjonale, aktive fiskfelt for fiske med snurpenot etter sei innenfor dette området avsettes med arealformålet fiske, har vi ikke innvendinger til dette.

Planforslaget har generelt etter vår vurdering lagt godt til rette for reelle muligheter til vekst og utvikling i havbruksnæringen. Dette er positivt og i tråd med både nasjonale og regionale føringer, og medfører også større fleksibilitet i planverktøyet.

I dokumentet «bestemmelser og retningslinjer» på side 18, punkt 5.5.1 står det at for nye akvakulturlokaliteter gjelder plankrav iht. pkt 1.1.1 –krav om reguleringsplan. Dette gjelder ikke de tolv områdene som allerede er konsekvensutredet, men eventuelt ytterligere nye søknader om akvakulturlokaliteter i kommunen innenfor områder avsatt med formål «bruk og vern av sjø og vassdrag».

Vi fraråder generelt krav om utarbeidelse av reguleringsplan for akvakultur. Dersom reguleringsplan likevel må utarbeides, anbefaler vi at dette foregår parallelt med behandling av søknad om akvakulturlokalitet etter akvakulturloven hos Fylkeskommunen.

Fiskeri/akvakultur

Vi er generelt opptatt av at fiskeområder, der det drives med aktive redskaper av nasjonal og vesentlig regional betydning opprettholdes som fiskeområder. Videre er vi opptatt av at viktige kaste- og låssettingsplasser og gyte- og oppvekstområder, som også ofte er viktige fiskeområder, i størst mulig grad forbeholdes fiskeriinteressene. Ut i fra foreliggende og tilgjengelig kunnskap, er dette etter vår vurdering i stor grad ivaretatt i planforslaget med tilhørende bestemmelser. Unntaket er det foreslåtte nye akvakulturområdet VAV3 i Svesfjorden, der vi anbefaler at det blir foretatt en grundigere konsekvensutredning før området eventuelt tas inn i planen med formål akvakultur.

Taretråling

Høsting av tare reguleres i havressursloven. Høsting av tare er for tidligere Sør-Trøndelag hjemlet i egen forskrift som angir hvor høsting av tare er tillatt (J-169-2018). Forskriften er gyldig til 30.09.2019. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som for tiden jobber med å revidere den regionale høsteforskriften. Det er Trøndelag fylkeskommune som leder arbeidsgruppen og som koordinerer arbeidet. Fosen regionråd er representert i arbeidsgruppen ved Osen kommune. Kommunen gis derfor reell mulighet til medvirkning ved revisjon og utarbeidelse av ny forskrift om høsting av tare i Trøndelag. Osen kommune har i planforslaget valgt å uttrykke sin holdning til tarehøsting i ikke juridisk bindende retningslinjer, jf. punktene 5.4 og 5.7 i dokumentet «bestemmelser og retningslinjer».

Natur og miljø

Grundig planlegging er en forutsetning for at menneskelig aktivitet i så liten grad som mulig skal påvirke kystsonen og livet i sjøen negativt. Dette er spesielt viktig ved blant annet planlegging av hytte- og boligtomter på land i tilknytning til sjø, småbåthavner, havneanlegg, industriområder og avløpsnett. Vår generelle anbefaling er at de kommuner som har registreringer av naturmangfold vurdert som «A-svært viktig» i sine områder, tar hensyn til og ivaretar disse ved bruk av arealformål og hensynssoner for bevaring av naturmiljø.

Områder der naturverninteresser skal prioriteres og hvor inngrep og tilrettelegging som kommer i konflikt med dette formålet ikke tillates, er i arealplanen til Osen kommune avsatt som naturområde i sjø og vassdrag (6600). Kjente forekomster av flere rødlistearter er ivaretatt med hensynssone «bevaring av naturmiljø» (560). Ellers er registrerte gyteområder for torsk avsatt som fiskeområder. Her vil vi som tidligere omtalt anbefale at registrerte gyteområder som helhet blir ivaretatt i planen med for eksempel hensynssoner. Dette gjelder

spesielt for gytefeltet i Svesfjorden som HI har verdivurdert som et regionalt viktig gytefelt. Det er ellers registrert gyte-/fiskeområder for artene pigghå og uer i Osen kommune. Disse artene er registrert som sterkt truet i Norsk rødliste for arter utarbeidet av Artsdatabanken. Områdene er ivaretatt i planen ved at de er avsatt til arealformålet fiske.

Vår vurdering er at biologisk mangfold er greit vurdert og ivaretatt i planforslaget.

Oppsummering

Vi ser positivt på arbeidet som er gjort for å revidere kommuneplanens arealdel for sjøområdene i Osen kommune. Ut fra våre ansvarsområder vurderer vi at planforslaget på en god måte bidrar og legger til rette for å oppnå og ivareta formålet med planen, følger opp nasjonale og regionale retningslinjer, og fremstår som et godt styringsverktøy. Prosessen og opplegget for medvirkning og involvering av sektormyndighetene, samt vurdering og behandling av innspill er etter vår erfaring gjort på en grundig og gjennomført måte.

Vi ber om at to nye nasjonalt viktige, aktive felt for fiske med snurpenot etter sei ved Kya og ved Skjervøygrunnen – Sveskallen i ytre farledsområde avsettes til arealformålet fiske (6300), jf. vedlegg med kart hvor de to snurpenotfeltene for sei er inntegnet.

Vi anbefaler generelt at det ikke etableres nye akvakulturlokaliteter i gyteområder for torsk. Vi ber om at det blir foretatt en grundigere konsekvensutredning, før område VAV3 eventuelt blir tatt inn i planen som et område avsatt med arealformål akvakultur.

Vi fraråder generelt krav om utarbeidelse av reguleringsplan for akvakultur. Dersom reguleringsplan likevel utarbeides, anbefaler vi at dette foregår parallelt med behandling av søknad om akvakulturlokalitet etter akvakulturloven hos Fylkeskommunen.

Fiskeridirektoratet region Midt ber om at våre innspill og merknader blir tatt til følge. Vi imøteser orientering om videre fremdrift i planarbeidet.

Fiskeridirektoratet region Midt har utover dette ingen ytterligere merknader til kommuneplanens arealdel for Osen kommune 2019-2030.

Med hilsen

Kristin Skarbøvik
seksjonssjef

Astri Kristin Strøm
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Osen kommune

Rådhusveien 13

7740

STEINSDALEN

Kopi til:

Fylkesmannen i Trøndelag

Postboks 2600

7734

STEINKJER

Kystverket Midt-Norge

Postboks 1502

6025

ÅLESUND

Trøndelag fylkeskommune

Fylkets hus Postboks
2560

7735

STEINKJER

Vedlegg:

Aktive redskap - Osen kommune

